

Leesfragment

Historische roman

Anna's
twijfels

DANI VAN DOORN

woensdag 10 Januari 1912, Waalre

Kennismaking met de rentmeester

Een van de eerste dingen die ik deed was mijn rentmeester ontbieden om kennis met hem te maken en werkzaamheden te bespreken. Marieke had gisteren een briefje afgegeven bij zijn hospita in het dorp. Na zijn vertrek van Heidezicht had hij onderdak gevonden bij een weduwe die kamers verhuurde.

Toen Felix Verweyen net na het ontbijt binnenkwam, viel mijn mond bijna open van verbazing: hij had wel een broer van Esther kunnen zijn. Hetzelfde zwarte krulhaar, dezelfde door lange wimpers omgeven donkere ogen en hetzelfde fijn gevormde gezicht, maar dan mannelijker. 'Prettig om kennis met u te maken.' Ik wachtte even op een reactie, maar die kwam niet. 'Jammer dat u mij niet rond kon leiden tijdens mijn bezoek aan Waalre. Hoewel de notaris zich heel goed van zijn taak heeft gekweten.'

'Ik was ergens anders nodig, juffrouw,' antwoordde hij kortaf. 'Bovendien ging ik ervan uit dat u in Rotterdam bleef wonen en ons contact via de notaris zou verlopen.'

Ik gebaarde met mijn hand dat hij plaats moest nemen bij de haard. 'Dat is dus niet het geval en ik ben van plan me goed te informeren over alle aspecten van landgoed Heidezicht. U bent daarvoor de aangewezen bron van kennis.'

Hij was op het puntje van een fauteuil gaan zitten en knikte hooghartig. 'Vanzelfsprekend, het is mijn werk en uw oom had volledig vertrouwen in mij.'

'Maar hij liet u niet alles alleen beslissen, hij was zelf ook betrokken bij de leiding van het landgoed,' antwoordde ik.

Felix kneep zijn lippen samen en stond weer op om met zijn rug naar de mantelschouw te gaan staan. 'Een landgoed beheren is niet

iets wat men zo even tussen neus en lippen leert, juffrouw. Het verlangt een grote dosis toewijding en interesse. Uw oom had ervaring in Indië. Hebt u zich ooit met bosbouw, gewassen of veeteelt beziggehouden?’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Nee, ik ben echter jong genoeg om het te leren en heb een redelijk vlug verstand. Een van de eerste dingen die u voor me kunt doen, is me voorstellen aan mijn buurman en uitleg geven over de verhouding waarin wij staan. Is hij mijn pachter of slechts mijn buurman?’

‘Hij is uw buurman, hetgeen wil zeggen dat hij sléchts de eigenaar is van de boerderij en het land eromheen, juffrouw.’

Dat was een terechtwijzing, begreep ik. ‘Hoe kan het geen pachthoeve zijn als de boerderij zo dicht bij mijn huis ligt? Ik verkeerde in de veronderstelling dat ál het land dat Heidezicht omgaf bij het landgoed hoorde?’

Felix reageerde geïrriteerd, alsof hij de meester was en ik een kind dat zijn lessen niet goed had geleerd. ‘De eigenaar van wie uw grootvader het land... óvernám, zullen we maar zeggen, had deze kleine hoeve en wat land gehouden en verpacht.’

Ik kneep mijn handen samen. Felix hoefde me er niet aan te herinneren dat grootvader op een onsympathieke manier aan dit landgoed was gekomen. Grootvader was een ploert, dat wist de hele familie. Hij speelde graag kaart, en het liefst om grote bedragen. Toen een van zijn tegenspelers hem in plaats van geld een ondertekende schuldverklaring gaf en uiteindelijk niet kon betalen, liet grootvader ijskoud beslag leggen op zijn bezittingen in Waalre. Om vervolgens de opbrengsten van zijn bezit te verspelen aan de kaarttafel, en de lasten te laten liggen.

Ik ging staan, eveneens geïrriteerd. ‘Wees dan zo goed ons aan elkaar voor te stellen, als hij thuis is. Ik heb begrepen van de notaris dat hij mijn tuin bijhoudt?’

‘Inderdaad en zijn stiefzus Lies werkt ook voor u. Ze verricht hier het grove werk. Het is een sterke vrouw die van aanpakken weet.’ antwoordde Felix kortaf, die ineens Toby zag liggen in haar mandje naast mijn stoel. Er flikkerde enige belangstelling in zijn ogen. ‘Is dat hondje afgericht voor de jacht, juffrouw?’

Ik onderdruk een zucht. ‘Natuurlijk niet, waar zou ze op moeten jagen in Rotterdam.’

Felix trok zijn mondhoeken omlaag en mompelde iets over jachthonden die schoothonden werden, om luider te vervolgen: ‘Kunnen we gaan, juffrouw, want ik heb nog meer te doen vandaag.’

‘Ik sta te wachten tot je je hoed pakt, Felix,’ antwoordde ik koel. Een werknemer die zo’n aanmatigende toon tegen me aansloeg, wilde ik niet meer met u en meneer aanspreken. Felix was een jaar of tien jonger dan ik, en in mijn ogen een blaag.

Mijn rentmeester beet op zijn lip en dook naar zijn hoed. Vervolgens vergat hij bijna om mij voor te laten gaan bij de salondeur.

‘Dank je,’ zei ik nadrukkelijk, om hem eraan te herinneren dat dit niet meer voor moest komen. We gingen naar buiten en wandelden het oprijlaantje af naar de hoeve die schuin tegenover Heidezicht lag. Voor het huis zat een boer van een jaar of veertig in het winterzonnetje een stuk gereedschap te repareren.

‘Goeiendag,’ groette hij.

Felix en ik bleven staan.

‘Ik kom kennismaken met de buurman,’ zei ik om het ijs te breken.

‘Och, die is net naar buiten gegane,’ was het laconieke antwoord. Dan was deze man mogelijk een knecht, dacht ik en keek om me heen. ‘Is hij hier in de buurt?’ Ik ving een geamuseerde blik op van Felix.

‘Ja-ah, hij zit recht veur oe,’ antwoordde de man.

Ik staarde hem aan en begreep toen dat ik ertussen genomen werd.

Zonder iets te laten merken, stelde ik mezelf voor. ‘Ik ben juffrouw van Bergen, uw nieuwe buurvrouw en de eigenaresse van landgoed Heidezicht.’

‘En ik ben Woutje,’ was zijn kalme reactie.

‘Goed meneer Wouter, ik vroeg me...’ begon ik, maar werd meteen onderbroken door mijn nieuwe buurman.

‘Menéer woont hier nie, hier woont allenig Woutje. Woutje van Riel.’

‘Goed, meneer van Riel...’

Ik wilde verder gaan, maar de boer keek hoofdschuddend naar Felix. ‘t Is te moeilijk veur heur, denk ik.’

‘Wat bedoelt u?’ vroeg ik koel.

‘Da’k gewoon Woutje heet en weiters niks.’

Ik haalde diep adem. Als ze hier allemaal zo merkwaardig waren, kon ik nog wat beleven. ‘Goed Woutertje... Woutje,’ herstelde ik mezelf haastig, toen ik Felix naast me onderdrukt hoorde grinniken. ‘Ik zou graag met u willen praten over wat er met de tuin moet gebeuren.’

‘Hillemaal niks in dizzen tijd van ’t jaar,’ antwoordde Woutje. ‘Mar als ’t zo weit is, dan heur de wel van mijn, juffrouw.’

Mijn kennis van het Brabants was niet adequaat genoeg en ik keek vragend naar Felix voor uitleg.

‘Woutje komt naar u toe als het tijd is om iets aan de tuin te doen,’ vertaalde hij.

Ik knikte en besloot het onderwerp tuin te laten rusten. ‘Is er nog iets wat ik moet weten? Wat doet u nog meer voor mij, behalve de tuin bijhouden?’

‘Ik zorg veur Tino, da’s uw perd, juffrouw. Die stat daar in de wei.’ Het boertje wees naar de wei tegenover Heidezicht, waar een donkerbruin paard samen met een pony stond te grazen. ‘En als ik nie weg ben, dan ken ik de koets mennen.’

‘O, dat is prettig om te horen,’ zei ik opgelucht. ‘Ik zal misschien regelmatig inkopen moeten doen in Eindhoven. Ik weet niet hoelang men erover doet om erheen te wandelen of te fietsen?’

‘Uurke lopen,’ zei hij schouderophalend.

Ik vroeg me af hoe lang zijn uurke duurde, hij zag er niet uit of hij ooit haast maakte.

‘Goed, we spreken elkaar nog,’ maakte ik een eind aan het vreemde gesprek en wendde me tot Felix, die de indruk wekte elk moment te willen weglopen. ‘Wil je me even laten zien tot waar mijn grondgebied reikt?’ We liepen terug naar Heidezicht en het viel me op hoe goed hij in deze omgeving paste met zijn atletische figuur en hoge rijlaarzen.

‘Een eindje achter uw huis begint het grondgebied van Landgoed Treeswijk,’ wees Felix. ‘Daar woont de heer Cuypers die officieel de heer van Waalre is, al houdt dat nog weinig in.’

‘Ik heb geen idee hoe groot het grondgebied van de heer van Waalre oorspronkelijk was,’ prevelde ik.

Felix zuchtte hoorbaar. ‘Dat zal ik u vertellen. Waalre, Aalst en het naburige Valkenswaard vielen ooit onder één heer die Kasteel Loon, hier verderop aan het riviertje de Dommel, als residentie had. In de loop der eeuwen zijn Valkenswaard, Waalre en Aalst los van elkaar verkocht en de opeenvolgende heren van Waalre verkochten zelf ook regelmatig delen van het landgoed. Omdat die heren hier zelden woonden, raakte het kasteel in verval. Uiteindelijk maakte men van de overgebleven toren van het kasteel aan de Dommel een kasteelboerderij, die er nu nog staat. Eén van de heren van Waalre heeft begin 1800 aan de rijksweg van Aalst naar Valkenswaard een nieuwe residentie laten bouwen, Huize Treeswijk, en de nodige hectaren land eromheen aangekocht. Landgoed Heidezicht ligt nu dus tussen Treeswijk en Loon in. Dit alles moet uw oom u beslist al eerder verteld hebben.’

Hij gebruikte weer die toon die me zo prikkelde en verleidde me hiermee tot een poging om hem te imponeren. ‘Vast, maar toen was ik nog geen erfgenaam van Heidezicht en ging mijn aandacht uit naar onze familiezaak. Het is je ongetwijfeld bekend dat ik samen met mijn broer leiding gaf aan onze groothandel, en dat de boekhouding en personeelszaken onder mijn verantwoordelijkheid vielen.’

Felix wierp me een zijdelingse blik toe, mompelde iets over twee kapiteins op één schip en begon toen over het bijhouden van het bosperceel waarop mijn huis stond.

Ik kneep mijn lippen samen van ergernis. Wat een arrogante vlerk was mijn rentmeester! Kennelijk kon hij zich niet voorstellen dat een vrouw leiding kon geven aan een bedrijf, of dat ze meer in haar mars had dan koffie rondbrengen en postzegels plakken. Hij zou nog veel moeten leren, want ik was niet van plan hem de vrije hand te geven in zijn werk.

Toen Felix klaar was met zijn uitleg, zei hij: ‘Excuseert u me.’ Met grote stappen liep hij naar de schuur en ik wachtte tot hij weer tevoorschijn kwam. Hopelijk begreep hij dat er vandaag het nodige besproken moest worden met betrekking tot de boekhouding en het landgoed zelf.

Terwijl ik stond te wachten, kwam Felix de schuur uit met een paard aan zijn hand. Voordat ik naar hem toe kon lopen om hem te verzoeken om te blijven, was hij al in zijn zadel gesprongen en duwde zijn hakken in de flanken. ‘Vooruit, Artos.’ Terwijl het paard naar voren sprong, keek Felix nog even naar me om en riep: ‘Goedemorgen, juffrouw!’ Daarmee stootte hij mijn erf af.

Ik stampvoette bijna van nijd. Werkelijk! Hij ging er gewoon vandoor, zonder mij te vragen of ik hem nodig had. Maar zó lagen de verstandhoudingen niet!

In 1912 erft de Rotterdamse zakenvrouw Anna van Bergen een landgoed in het Brabantse Waalre, en besluit er te gaan wonen. Ze beschrijft met haar deftige, ietwat ironische pen hoe ze zich met vallen en opstaan nieuwe feiten en vaardigheden eigen maakt. Haar bijdehante manieren brengen haar in onverwachte situaties, soms grappig, soms aangrijpend. De confrontaties met haar jonge rentmeester maakt het landgoedbeheer niet gemakkelijk. Daarnaast krijgt ze met de liefdesperikelen van haar nichtje te maken. Al met al heeft Anna haar handen vol!

Dani van Doorn woont in Eindhoven en schrijft feelgood romans en kinderboeken. Ze wil alles weten van het leven rond 1900 en houdt van het uitpluizen van de lokale geschiedenis om met de gevonden feiten haar verhalen te verrijken.

Dit fictieve verhaal is doorweven met mensen en locaties die echt (hebben) bestaan.

Heemkundekring Erfgoed Waalre over Anna's twijfels: goedgeschreven en heel boeiend!

Biblionrecensie van haar familieroman Geld of geluk: *Een optimistisch feelgood verhaal met onverwachte gebeurtenissen en hilarische momenten.*

ISBN 978-94-92343-17-8

9 789492 343178

'Anna's twijfels' van Uitgeverij MLB, is binnenkort te koop in de boekhandel en op bol.com. Misschien staat ze ook al in de plaatselijke bibliotheek!